

З метою припинення та попередження порушень, забезпечення ефективності контролю за дотриманням митного законодавства України, необхідно вживати всіх можливих заходів, удосконалюючи законодавство, забезпечуючи учасників зовнішньоторговельних відносин інформаційно-довідковими матеріалами щодо класифікації товарів, підвищуючи рівень професійної підготовки посадових осіб митних органів та збільшення державної підтримки для експортерів м'ясної галузі.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України редакція від 01.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення 07.11. 2022 р.)

Ольга ШЕВЧУК,
студентка 2 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 051 «Економіка»
Науковий керівник: **Олена НІСХОДОВСЬКА,**
к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності
ЗВО «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Перед початком кожного етапу вдосконалення виробництва, розширення видів діяльності або оновлення асортименту, необхідно вирішити питання: чи варто вкладати кошти та витратити зусилля на реалізацію конкретного проекту? Інструментом вирішення цієї проблеми служить бізнес-план, розробка якого дозволяє узгодити інноваційні можливості підприємства з потребами ринку на визначений період часу. В умовах ринкових відносин будь-який інноваційний

захід, спрямований на впровадження та комерціалізацію новацій, прийнято розпочинати зі складання бізнес-плану.

У сучасному господарюванні інновації стають найбільш вагомим чинником підвищення ефективності промислового виробництва. Під новацією розуміється вперше отриманий інтелектуальний результат (як матеріальний, так і нематеріальний), що може бути використаний для підтримання попиту на продукцію підприємства і забезпечує можливості його сталого розвитку [3, с. 6].

Впровадження новацій зазвичай пов'язане з інвестуванням коштів, яке являє собою відмову від споживання благ сьогодні з метою отримання доходу у майбутньому. В процесі прийняття інвестиційного рішення стосовно вкладення коштів у новації:

1) відбувається вибір серед альтернативних варіантів вкладення коштів через співставлення очікуваного прибутку над витратами на їх здійснення по кожному варіанту;

2) проводиться оцінка прибутковості, часу і ризиків по кожному варіанту.

Обґрунтоване прийняття рішення щодо вибору альтернативних бізнес-ідей, спрямованих на впровадження та комерціалізацію новацій, неможливе без чітко продуманого та складеного бізнес-плану. Воно має важливе значення для успішного ведення бізнесу. Бізнес являє собою економічну діяльність суб'єкта господарювання (юридичної особи або фізичної особи-підприємця) в умовах ринкової економіки, яка спрямована на отримання прибутку шляхом створення та/або реалізації економічних благ (матеріальних чи нематеріальних), які мають цінову визначеність. Процес розробки бізнес-плану є одним з напрямів планування. Бізнес-план – це документ, в якому описується конкретна бізнес-ідея та можливі шляхи її реалізації. Відповідно, у бізнес-плані інноваційного проекту описується інноваційна бізнес-ідея, тобто задум вкласти кошти у впровадження та комерціалізацію новацій. Бізнес-план є робочим інструментом, за допомогою якого забезпечується комплексне бачення цілей та способів їх досягнення, а також всіх ризиків, які супроводжують реалізацію

інноваційного проекту. Бізнес-план дозволяє найбільш ефективно оцінити бізнес-ідею, її реальність, потенційну прибутковість та можливі ризики. Успішна реалізація інноваційних проектів в процесі ведення бізнесу дозволяє досягати конкурентних переваг, підвищувати прибутковість діяльності підприємства та розвиватися у довгостроковій перспективі.

Призначення та цілі бізнес-плану інноваційного проекту полягають у наступному:

1) бізнес-план дає можливість оцінити існуючу економічну ситуацію і власні інноваційні можливості, визначити перспективи ведення та розвитку бізнесу, визначити всі необхідні дії по досягненню поставлених цілей (цінним є не тільки кінцевий результат у вигляді документально оформленого бізнес-плану, але й сам процес його підготовки. Ті, хто приймають участь у цьому, набувають досвід спільної діяльності і ділового спілкування, а також обґрунтований мотивований погляд на перспективи розвитку бізнесу);

2) у процесі ґрунтовної підготовки бізнес-плану аналізуються ринкові тенденції, складаються прогностичні звіти, порівнюються фактичні значення показників з запланованими, що у сукупності дає можливість виявити та усунути проблеми до того, як вони можуть виникнути в процесі реалізації інноваційного проекту, тобто бізнес-план дає можливість запровадити заходи щодо мінімізації ризиків в разі небажаного розвитку подій;

3) вивчення перспектив розвитку майбутнього ринку збуту дозволяє виробляти тільки ту продукцію, яка буде користуватися попитом;

4) оцінка витрат, необхідних для випуску і реалізації продукції, виробленої з використанням інновацій, а також їх співставлення з цінами продажу дозволяє виявити потенційну прибутковість бізнес-ідеї;

5) бізнес-план дозволяє залучити інвестиції або отримати кредит для реалізації інноваційного проекту (якщо не вистачає власних коштів). Інвестору або кредитору необхідно у письмовій формі надати переконливі докази того, що надані ними кошти окупляться з мінімальними для них ризиками;

б) бізнес-план дозволяє визначити критерії та показники, за якими проводиться контроль за процесом реалізації інноваційного проекту, тобто бізнес-план можливо використовувати як дієвий інструмент контролю та управління внутрішньою діяльністю підприємства. Бізнес-план стає стандартом, з яким працівники звіряють результати своєї роботи і вносять необхідні корективи. При цьому вони чітко розуміють свої задачі, мають можливість оцінити свій особистий вклад у досягнення поставлених цілей і визначити власні перспективи, пов'язані зі спільним для всіх бізнесом. Бізнес-план буде корисним на перший рік роботи новоствореного підприємства для визначення пріоритетів та встановлення індивідуальних робочих завдань (ясність і розуміння того, що треба робити, а також спонукання власної енергії і волі до дії підвищують ефективність бізнесу).

Бізнес-план потрібен всім, хто збирається вкладати кошти у реалізацію інноваційної бізнес-ідеї.

Відповідальне ставлення та ґрунтовна підготовка бізнес-планів інноваційних проектів дозволяє досягнути поставлених цілей з мінімальними ризиками та у найкоротші терміни, що забезпечує підвищення ефективності реалізації проектів, досягнення підприємствами конкурентних переваг та можливості їхнього подальшого сталого розвитку в умовах змін навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. Бабець Є. К., Максимчук А. Г., Стасюк В. П. та ін. Основи менеджменту: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2017. 496 с.
2. Данік Н. В. Бізнес-планування як інструмент здійснення фінансового менеджменту в сучасних умовах розвитку України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2015. Вип. 2. С. 81-84.

3. Чичун В. А., Паламарчук В. Д. Бізнес-планування як фактор успішної підприємницької діяльності. URL: <http://intkonf.org/ken-chichun-va-palamarchuk-va-biznes-planuvannya-yak-faktor-uspishnoyi-pidpriemnitskoyi-diyalnosti/>

4. Babets E. K., Maksimchuk A. G., Stasiuk V. P. and others (2017). Fundamentals of Management: textbook. Kyiv: Profesional, 496 p.

Богдан ЯВОРСЬКИЙ,
здобувач вищої освіти освітнього ступеню «Магістр»
спеціальність 051 «Економіка»
Науковий керівник: **Катерина ВОЛОЩУК,**
д-р. екон. наук, професор кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА ЧЕРНІВЕЧЧИНИ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Підприємництво – це провідний сектор ринкової економіки, який забезпечує насиченість ринку товарами та послугами, сприяє здоровій конкуренції, створює новий прошарок – підприємець-власник.

Великою мірою роль малого підприємництва полягає у вирішенні питання зайнятості, що проявляється, насамперед, у здатності малого та середнього бізнесу створювати нові робочі місця і поглинати надлишкову робочу силу.

Сьогодні саме з малим підприємництвом ми пов'язуємо позитивні зміни в економіці району, створення умов для розширення та впровадження ринкових реформ. Малі підприємства самостійні в здійсненні своєї господарської діяльності, в розпорядженні продукцією, прибутком, що залишився після сплати податків інших обов'язкових платежів, а також у решті сфер діяльності підприємства. Відповідно даних ДПС у Чернівецькій області платників на обліку становило 49882 осіб, з них;